

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P. F.**, bývajúceho v B., proti žalovanému **P. H.**, trvale bytom v B., prechodne bytom v B., **o zaplatenie 6.854,81 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 14 C 379/2008, v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 24. septembra 2009 č. k. 14 C 379/2008-220 a rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. februára 2010 sp. zn. 12 Co 392/2009 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. apríla 2010 sp. zn. 12 Co 392/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. februára 2010 sp. zn. 12 Co 392/2009 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. apríla 2010 sp. zn. 12 Co 392/2009 a rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 24. septembra 2009 č.k. 14 C 379/2008-220 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom na vydanie platobného rozkazu, podaným na Okresnom súde Banská Bystrica 13. decembra 2007 sa žalobca domáhal proti žalovanému a ďalším trom žalovaným účastníckam konania zaplatenia sumy 27.419,24 Eur (826.032,- Sk) s príslušenstvom tak, aby každý zo žalovaných bol povinný zaplatiť mu 6.854,81 Eur (206.508,- Sk) s 9 %-ným ročným úrokom z omeškania od 31. októbra 2006 do zaplatenia, a to z dôvodu nevrátenia pôžičky, poskytnutej Z. H. (ďalej len „dlžníčka“), manželke právneho predchodcu (otca) žalovaných, po ktorom nadobudli dedičstvo podľa osvedčenia o dedičstve z 31. októbra 2006 pod č.k. 24 D 852/2005-

141, vydaného notárkou JUDr. T. M., ktoré nadobudlo účinky právoplatného dedičského rozhodnutia 31. októbra 2006.

Okresný súd Banská Bystrica platobným rozkazom z 28. júla 2008 č.k. 2 Ro 1247/2007-90 v spojení s opravným uznesením z 24. júna 2009 č.k. 14 C 379/2008-201 žalovanému a ďalším trom žalovaným účastníckam uložil povinnosť (každému zvlášť) do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi po 6.854,81 Eur (206.508,- Sk) s 9 %-ným ročným úrokom z omeškania od 31. októbra 2006 do zaplatenia, alebo aby v tej istej lehote podali odpor na súde. Zároveň každému zvlášť uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania vo výške 411,- Eur (12.390,- Sk) na účet Okresného súdu Banská Bystrica do 3 dní od právoplatnosti platobného rozkazu. Platobný rozkaz bol doručený žalobcovi 12. augusta 2008, žalovanej 2/ 6. augusta 2008 a žalovaným 3/ a 4/ 9. septembra 2008. Okresnému súdu sa nepodarilo doručiť platobný rozkaz žalovanému 1/ (P. H.), ktorý však podal osobne na Okresnom súde Banská Bystrica 20. augusta 2008 proti platobnému rozkazu odpor (por. č.l. 95). Podaný odpor súd doručoval na vyjadrenie žalobcovi a žalovaným 2/ až 4/ (por. č.l. 126 – 129).

Okresný súd Banská Bystrica uznesením z 20. októbra 2008 č.k. 2 Ro 1247/2007-117 zrušil platobný rozkaz v časti, v ktorej uložil žalovanému 1/ (P. H.) povinnosť zaplatiť žalobcovi 6.854,81 Eur (206.508,- Sk) s príslušenstvom. Zároveň uviedol, že v ostatnom zostal platobný rozkaz nedotknutý. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 173 ods. 2 O.s.p., a nemožnosťou doručenia platobného rozkazu žalovanému 1/ do vlastných rúk.

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 24. septembra 2009 č.k. 14 C 379/2008-220 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 6.854,81 Eur s 9 %-ným ročným úrokom z omeškania od 31. októbra 2006 do zaplatenia a tiež zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania vo výške 411,- Eur na účet Okresného súdu Banská Bystrica, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že dlžníčka za trvania manželstva s právnym predchodcom (otcom) žalovaného uzavrela s právnym predchodcom žalobcu (V. B.) 2. októbra 2000 podľa § 657 a § 658 Občianskeho zákonníka zmluvu o pôžičke, predmetom ktorej bolo požičanie sumy 33.194,- Eur (1.000.000,- Sk) s mesačným úrokom vo výške 2 %, ktorú sumu prevzala pri podpise zmluvy o pôžičke za

prítomnosti svojho manžela. Závazok vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke dlžníčka podľa § 558 Občianskeho zákonníka písomne uznala čo do dôvodu, výšky istiny a dohodnutých úrokov za obdobie od uzavretia zmluvy o pôžičke do 30. septembra 2003, ako aj úrokov z omeškania. Okresný súd mal preukázané i postúpenie pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu a nadobudnutie dedičstva žalovaným po svojom otcovi (zomrelom 31. augusta 2005) v hodnote zodpovedajúcej žalovanej sume. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 470 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiťove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťovou smrťou a § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pohľadávka veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, môže byť pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 25. februára 2010 sp. zn. 12 Co 392/2009 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. apríla 2010 sp. zn. 12 Co 392/2009 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1 O.s.p., keď súd prvého stupňa v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie, ktoré riadnym spôsobom v súlade so zákonom vyhodnotil a vyvodil z tohto dokazovania aj správny právny záver.

Proti vyššie uvedenému rozsudku okresného súdu a rozsudku krajského súdu v spojení s opravným uznesením krajského súdu podal na základe podnetu žalovaného s poukazom na § 243e ods. 1 O.s.p. mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky s poukazom na ustanovenie § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. a navrhol napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie Okresnému súdu Banská Bystrica, pretože súdy v prejednávanej veci nepostupovali v súlade s § 145 ods. 2, § 147 ods. 1 a § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Poukázal na skutočnosť, že v prejednávanej veci sa žalobca domáhal plnenia zo záväzkového vzťahu, ktorý vznikol medzi jeho právnym predchodcom a manželkou právneho predchodcu žalovaného na podklade zmluvy o pôžičke. Predpokladom pre uloženie povinnosti žalovanému plniť žalobcovi z titulu zodpovednosti žalovaného za dlhy svojho právneho predchodcu, bolo preukázanie existencie právneho vzťahu medzi týmto predchodcom žalovaného a veriteľom (žalobcom, resp. jeho právnym predchodcom), z ktorého by vyplývala povinnosť plniť dlh veriteľovi, pričom táto povinnosť (dlh) existovala v čase smrti poručiteľa. V preskúmvanej veci

podľa názoru generálneho prokurátora súdy nesprávne považovali právneho predchodcu žalovaného za žalobcovho dlžníka, ktorého smrťou vznikla zodpovednosť žalovaného ako dediča za príslušný podiel na tomto dlhu, nakoľko uvedené nevyplývalo z vykonaného dokazovania. Solidárny záväzok oboch manželov voči tretej osobe môže vzniknúť na základe právneho úkonu uzavretého oboma manželmi, z obsahu ktorého výslovne vyplýva, že z neho sú obaja manželia povinní spoločne a nerozdielne alebo na podklade právneho úkonu týkajúceho sa spoločných vecí manželov v bezpodielovom spoluvlastníctve, aj keď ho uzavrel len jeden z manželov. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov, za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí manželov treba považovať tie, pri ktorých dochádza k dispozícii s predmetom bezpodielového spoluvlastníctva, alebo k výkonu jeho správy. Za právny úkon týkajúci sa spoločných vecí, z ktorého by vyplývala solidarita záväzku pre oboch manželov sa nepovažuje zmluva o pôžičke uzavretá len jedným z manželov. Generálny prokurátor poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 123/2008, 2 Cdo 99/2009 a 3 Cdo 113/1993. Na základe uvedeného bol toho názoru, že v preskúmvanej veci nevznikol spoločný záväzok manželov voči veriteľovi, keď s právnym predchodcom žalobcu uzavrela zmluvu o pôžičke manželka právneho predchodcu žalovaného vo svojom mene a nešlo ani o záležitosť týkajúcu sa spoločných vecí. Povinnosť plniť z takéhoto záväzku sa potom vzťahuje iba na manželku právneho predchodcu žalovaného ako jedinú účastníčku záväzkového vzťahu na strane dlžníka. Keď z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by bol právny predchodca žalovaného v právnom vzťahu so žalobcom, resp. jeho právnym predchodcom, z ktorého by vyplývala povinnosť uhradiť dlh vyplývajúci zo záväzkového vzťahu založeného zmluvou o pôžičke, nemôže žalovaný niesť zodpovednosť voči žalobcovi v postavení veriteľa. Podľa názoru generálneho prokurátora, existenciu záväzku právneho predchodcu žalovaného voči žalobcovi, resp. jeho právnemu predchodcovi nemožno vyvodzovať ani z § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, že by si veriteľ zo samostatného záväzku jedného z manželov mohol uplatňovať svoj nárok na plnenie aj voči druhému manželovi, prípadne iba voči nemu, resp. jeho právnym nástupcom v rozsahu § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z tohto ustanovenia totiž vyplýva, že uspokojenie pohľadávky veriteľa jedného z manželov z bezpodielového spoluvlastníctva sa môže dotknúť druhého manžela, ktorý nemá postavenie dlžníka z uspokojovaného záväzku len za predpokladu, že veriteľ nadobudne exekučný titul voči zmluvne zaviazanému manželovi (dlžníkovi) a následne vedie proti nemu exekúciu aj na majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Toto ustanovenie však nedáva veriteľovi oprávnenie vyvodzovať hmotnoprávnu legitimáciu druhého

manžela z titulu záväzku manžela, ktorý sa netýka spoločných vecí a uplatňovať žalobou priamo svoj nárok proti tomuto druhému manželovi, resp. jeho právnym nástupcom. Na základe uvedeného nebolo možné na posudzovanú vec aplikovať § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže súdmi prezumovaný predpoklad, že žalovaný ako dedič zodpovedá za dlh svojho právneho predchodcu voči žalobcovi, resp. jeho právnemu predchodcovi je potrebné hodnotiť ako skutkové zistenie (v odôvodneniach rozhodnutí výslovne neuvádzané), ktoré nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

Žalobca sa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného a krajského súdu. Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora považoval za nedôvodné a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol ho odmietnuť.

Žalovaný sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadril, avšak prostredníctvom generálneho prokurátora Slovenskej republiky požiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky o odklad vykonateľnosti návrhom doručeným Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky 21. júna 2011, na základe ktorého dovolací súd pred rozhodnutím o dovolaní uznesením zo 14. júla 2011 odložil vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí podľa § 243 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 243f ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia, ako aj konanie, ktoré predchádzalo ich vydaniu a dospel k záveru, že ich treba zrušiť.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi

(§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Obligatorne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na uvedenú zákonnú povinnosť Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým skúmal, či v konaní nedošlo k takýmto vadám. Vady uvedené v § 237 O.s.p. ani tzv. iné vady neboli generálnym prokurátorom tvrdené, avšak v konaní o mimoriadnom dovolaní vyšla najavo existencia tzv. inej vady (§ 243f písm. b/ O.s.p.).

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je dovolaním namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. V prípade, že v konaní dôjde k porušeniu ktoréhokoľvek z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku ako zákona upravujúceho konanie od jeho začiatku až po skončenie, možno takéto porušenie hodnotiť ako konanie postihnuté vadou. Ak k takémuto porušeniu došlo už v konaní pred súdom prvého stupňa a odvolací súd v konaní o odvolaní nevykonal nápravu vady konania prvostupňového súdu, ide o vadu oboch konaní, na ktorú musí dovolací súd prihliadať, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 173 ods. 1 O.s.p. (toto i nasledujúce ustanovenia v znení účinnom v rozhodnom čase), platobný rozkaz treba doručiť odporcovi do vlastných rúk, náhradné doručenie je vylúčené.

Podľa § 173 ods. 2 O.s.p., ak platobný rozkaz nemožno doručiť čo i len jednému z odporcov, súd ho uznesením zruší v plnom rozsahu. To neplatí, ak sa platobný rozkaz týka niekoľkých účastníkov, z ktorých každý koná sám za seba (§ 91 ods. 1). Súd zruší platobný rozkaz spravidla až spolu s ďalším úkonom vo veci samej, prípadne spolu s úkonom, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 174 ods. 1 O.s.p., platobný rozkaz, proti ktorému nebol podaný odpor s odôvodnením, má účinky právoplatného rozsudku.

Podľa § 174 ods. 2 prvej vety O.s.p., ak čo len jeden z odporcov podá včas odpor s odôvodnením vo veci samej, zrušuje sa tým platobný rozkaz v plnom rozsahu a súd nariadi pojednávanie.

Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že hoci sa platobný rozkaz nepodarilo okresnému súdu v tom čase žalovanému 1/ doručiť do vlastných rúk (súd ho doručoval zjavne na adresu, na ktorej sa žalovaný 1/ nezdržiaval), žalovaný 1/ ako účastník konania podal osobne 20. augusta 2008 na Okresnom súde Banská Bystrica proti tomuto platobnému rozkazu riadne odôvodnený odpor (por. č.l. 95). V preskúmvanej veci tak došlo podaním odporu žalovaným 1/ proti platobnému rozkazu **ex lege k jeho zrušeniu v celom rozsahu dňom 20. augusta 2008**, a to bez ohľadu na to, že súd nemal preukázané mu doručenie platobného rozkazu do vlastných rúk. Je nespochybiteľným, že žalovaný 1/ sa o vydaní platobného rozkazu dozvedel a s jeho obsahom sa oboznámil, pričom je právne bezvýznamné, akým spôsobom k tomu došlo. Podanie tohto odporu v konaní ani spochybňované nebolo, pričom z obsahu spisu vyplýva, že súd ho ostatným účastníkom doručoval na vyjadrenie (por. č.l. 126 až 129). Za tejto procesnej situácie (podania odporu) je potom právne bezvýznamná nemožnosť doručenia platobného rozkazu z hľadiska procesných účinkov § 173 ods. 2 O.s.p., nakoľko k zrušeniu platobného rozkazu došlo ex lege v celom rozsahu podaním odporu. Podľa § 174 ods. 2 O.s.p., k uvedenému procesnému následku totiž dochádza ex lege, ak čo len jeden z odporcov podá včas odpor s odôvodnením vo veci samej. Podľa právnej úpravy do 31. decembra 2009 stačilo, ak odpor proti platobnému rozkazu podal jeden z viacerých žalovaných, aj keď títo mali procesné postavenie samostatných spoločníkov v konaní. Za danej situácie bolo potom rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorým rozhodol o zrušení platobného rozkazu v časti voči v tom čase žalovanému 1/ z dôvodu nemožnosti mu platobný rozkaz doručiť nesprávne a nadbytočné.

Na základe uvedeného nesprávneho procesného postupu, keď súd prvého stupňa, po podaní odporu proti platobnému rozkazu nerešpektoval, že platobný rozkaz sa zrušil v celom rozsahu a v ďalšom konaní toto pochybenie neodstránil ani odvolací súd, súdy nesprávne konali len o časti predmetu sporu a len so žalovaným 1/, ktorá skutočnosť mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Keďže zo zákona došlo k zrušeniu platobného rozkazu, opravné uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica z 24. júna 2009 č.k. 14 C 379/2008-201, ktorým okresný súd opravoval písomné vyhotovenie platobného rozkazu ,ale tiež uznesenie z 19. mája 2009 č.k.

14 C 379/2008-156 (ktorým odmietol neexistujúci odpor žalovanej 2/ proti platobnému rozkazu), je právne neúčinné. Pre úplnosť Najvyšší súd Slovenskej republiky tu poukazuje na nesprávne rozhodnutie okresného súdu na č.l. 156, ktorým odmietol odpor proti platobnému rozkazu, ktorý mala podať žalovaná 2/. Z jej podania totiž nevyplýva, že podáva odpor, ale na výzvu súdu sa vyjadruje k odporu podanému žalovaným 1/ (por. č.l. 131).

Z dôvodu, že rozhodnutia nižších súdov sú postihnuté inou vadou konania, Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) s tým, že právny názor ním vyslovený je pre okresný súd záväzný. V zmysle zásad dovolacieho konania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nezaoberal vecnou správnosťou napadnutých rozhodnutí.

Úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude sa zaoberať celou vecou a konať so všetkými účastníkmi.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. marca 2012

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková